

Regeringens proposition

1983/84:161

om inskränkt skattskyldighet för handelsprocedurrådet m.fl.;

beslutad den 8 mars 1984.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att handelsprocedurrådet, Stiftelsen för samverkan mellan Lunds universitet och näringslivet – SUN samt Bryggeristiftelsen befrias från skattskyldighet för inkomst och förmögenhet med undantag för skyldigheten att betala kommunal inkomstskatt för fastighetsinkomster. Den inskränkta skattskyldigheten föreslås gälla fr.o.m. 1979 års taxering för handelsprocedurrådet, fr.o.m 1983 års taxering för Stiftelsen för samverkan mellan Lunds universitet och näringslivet – SUN samt fr.o.m. 1985 års taxering för Bryggeristiftelsen.

Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att 53 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

53 §

1 mom.¹ Skyldighet att erlägga skatt för inkomst åligger så framt ej annat föreskrives i denna lag eller i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 72 och 73 §§ sägs:

a) fysisk person:

för tid, under vilken han varit här i riket bosatt:

för all inkomst, som av honom här i riket eller å utländsk ort förvärvats; samt

för tid, under vilken han ej varit här i riket bosatt:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag, i den mån inkomsten uppburits härifrån och förvärvats genom verksamhet här i riket;

för pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger 7 500 kronor och för annan ersättning enligt nämnda lag;

för pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedrivna försäkringsrörelse;

för ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän;

för dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd;

för timstudiestöd och inkomstbidrag enligt studiestödslagen (1973:349);

för annan härifrån uppburin, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst;

för återfört avdrag för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter samt – i den mån avdrag har medgetts för avgifterna – restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter;

för vinst vid icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse och av egendom som avses i 35 § 3 a mom. och som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller del av ett hus här i riket; samt

¹ Senaste lydelse 1983:1043.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

för vinst vid icke yrkesmässig avyttring av aktier och andelar i sådana svenska företag som avses i punkt 4 a av anvisningarna till 41 §, om överlåtaren vid något tillfälle under de tio kalenderår som närmast föregått det år då avyttringen skedde haft sitt egentliga bo och hemvist här i riket eller stadigvarande vistats här;

b) staten:

för inkomst av jordbruksdomäner, skogar samt uthyrda eller med tomträtt eller vattenfallsrätt upplåtna fastigheter; samt

för inkomst av rörelse, som ej härflutit av bank- eller försäkringsrörelse eller av kommunikationsverk med tillhörande byggnader och anläggningar eller av industriell verksamhet, som huvudsakligen avser att tillgodose statens egna behov;

c) landsting, kommuner och andra menigheter ävensom hushållningssällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

d) akademier, allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar är skyldiga att vara medlemmar, samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankommer på sammanslutningarna,

sjömanshus, företagareförening som erhåller statsbidrag, regional utvecklingsfond som avses i förordningen (1978:504) om överförande av vissa uppgifter från företagareförening till regional utvecklingsfond.

allmänna försäkringskassor, erkända arbetslöshetskassor, understödsföreningar som inte bedriver till livförsäkring hänförlig verksamhet, pensionsstiftelser som avses i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m., personalstiftelser som avses i samma lag med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall, stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare med ändamål att utge avgångsersättning till friställd arbetstagare eller främja åtgärder till förmån för arbetstagare som blivit uppsagd eller löper risk att bli uppsagd till följd av driftinskränkning, företagsnedläggelse eller rationalisering av företags verksamhet, sådana ömsesidiga försäkringsbolag som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring.

Allmänna pensionsfonden, Allmänna sjukförsäkringsfonden, Alva och Gunnar Myrdals stiftelse, Apotekarsocietets stiftelse för främjande av farmaciens utveckling m.m., Bokbranschens Finansieringsinstitut Aktiebolag, Dag Hammarskjölds minnesfond, Fonden för industriellt utvecklingsarbete, Fonden för industriellt samarbete med u-länder, Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete, Järnkantoret och SIS – Standardiseringskommissionen i Sverige, så länge kantorets respektive kommissionens vinstmedel används till allmänt nyttiga ända-

Allmänna pensionsfonden, Allmänna sjukförsäkringsfonden, Alva och Gunnar Myrdals stiftelse, Apotekarsocietets stiftelse för främjande av farmaciens utveckling m.m., Bokbranschens Finansieringsinstitut Aktiebolag, *Bryggeristiftelsen*, Dag Hammarskjölds minnesfond, Fonden för industriellt utvecklingsarbete, Fonden för industriellt samarbete med u-länder, Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete, *handelsprocedurrådet*, Järnkantoret och SIS – Standardiseringskommissionen i Sverige, så länge kantorets respektive

Nuvarande lydelse

mål och utdelning inte lämnas till delägare eller medlemmar, Nobelstiftelsen, Norrlandsfonden, Stiftelsen Industricentra, Stiftelsen Industriellt utvecklingscentrum i övre Norrland, Stiftelsen Institutet för Företagsutveckling, Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg, Stiftelsen Landstingens fond för teknikupphandling och produktutveckling, Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland, Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet, Svenska bibelsällskapets bibelfond, Svenska Penninglotteriet Aktiebolag, Svenska skeppshypotekskassan, Svenska UNICEF-kommittén, Sveriges exportråd, Sveriges turistråd och Aktiebolaget Tipstjänst:

för inkomst av fastighet;

Föreslagen lydelse

kommissionens vinstmedel används till allmänt nyttiga ändamål och utdelning inte lämnas till delägare eller medlemmar, Nobelstiftelsen, Norrlandsfonden, Stiftelsen Industricentra, Stiftelsen Industriellt utvecklingscentrum i övre Norrland, Stiftelsen Institutet för Företagsutveckling, Stiftelsen Landstingens fond för teknikupphandling och produktutveckling, Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg, Stiftelsen Produktutvecklingscentrum i Östergötland, *Stiftelsen för samverkan mellan Lunds universitet och näringslivet – SUN*, Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet, Svenska bibelsällskapets bibelfond, Svenska Penninglotteriet Aktiebolag, Svenska skeppshypotekskassan, Svenska UNICEF-kommittén, Sveriges exportråd, Sveriges turistråd och Aktiebolaget Tipstjänst:

för inkomst av fastighet;

e) kyrkor, sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrivs i vinstsyfte, barmhärtighetsinrättningar, stiftelser som hava till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar eller att, utan begränsning till viss familj, vissa familjer eller bestämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna understöd för beredande av undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverksamhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning, ävensom ideella föreningar som uppfylla i punkt 9 av anvisningarna angivna villkor:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

f) svenska aktiebolag och sådana bolag, som enligt särskild författning äro skyldiga att avstå sin vinst, ekonomiska föreningar, samebyar, samfund, stiftelser, understödsföreningar, som bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, verk, inrättningar och andra inländska juridiska personer, dock såvitt gäller sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet endast om samfälligheten har taxerats såsom särskild taxeringsenhet och avser marksamfällighet eller regleringssamfällighet, samtliga här under f) avsedda bolag, verk och andra juridiska personer i den mån de ej inbegripas under punkterna d) och e):

för all inkomst, som här i riket eller å utländsk ort förvärvats;

g) utländska bolag:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits; samt

för vinst vid icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse och av egendom som avses i 35 § 3 a mom. och som innefattar nyttjanderätt till ett hus eller del av ett hus här i riket.

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att stiftelse eller förening, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med stiftelse eller förening, som ovan i första stycket vid e) anges. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången vid 1985 års taxering om inte annat följer av andra stycket.

De nya bestämmelserna tillämpas i fråga om handelsprocedurrådet första gången vid 1979 års taxering och i fråga om Stiftelsen för samverkan mellan Lunds universitet och näringslivet – SUN första gången vid 1983 års taxering. Har handelsprocedurrådet vid 1979 – 1983 års taxeringar eller Stiftelsen för samverkan mellan Lunds universitet och näringslivet – SUN vid 1983 års taxering beskattats i vidare omfattning än som följer av denna lag får besvär anföras över taxeringarna enligt 100 § taxeringslagen (1956:623).

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1984-03-08

Närvarande: statsministern Palme, statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Boström, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Wickbom

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om inskränkt skattskyldighet för handelsprocedurrådet m.fl.

1 Inledning

Stiftelser är i likhet med flertalet andra juridiska personer i regel oinskränkt skattskyldiga till statlig och kommunal inkomstskatt. De är i allmänhet också skyldiga att betala förmögenhetsskatt. Vissa stiftelser och andra juridiska personer har emellertid ansetts bedriva en så höggradigt allmännyttig verksamhet att deras skattskyldighet har inskränkts. Bestämmelserna om detta finns i 53 § 1 mom. första stycket d) kommunalskattelagen (1928:370), KL, 7 § första stycket e) lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och 6 § 1 mom. första stycket b) lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt. I 53 § 1 mom. första stycket d) KL anges de rättssubjekt som åtnjuter inskränkt skattskyldighet. Inskränkningen innebär hel befrielse från statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt och skattskyldighet till kommunal inkomstskatt endast för fastighetsinkomster.

I det följande föreslår jag att tre nya rättssubjekt skall tas in i förteckningen, nämligen handelsprocedurrådet, Stiftelsen för samverkan mellan Lunds universitet och näringslivet – SUN samt Bryggeristiftelsen.

2 Handelsprocedurrådet

Handelsprocedurrådet inrättades den 1 juli 1975 genom avtal mellan staten och Sveriges industriförbund. Ett nytt avtal som reglerar rådets verksamhet och finansiering trädde i kraft den 1 juli 1980 och gäller t.o.m. den 30 juni 1985.

Enligt rådets stadgar, vilka har fastställts av regeringen, är dess ändamål att som centralt organ utarbeta och befordra utarbetandet av lösningar som innebär förenkling av handelsprocedurer. Med handelsprocedurer avses de

åtgärder, rutiner och formaliteter som är förknippade med insamling, presentation, överföring och behandling av information som är nödvändig i nationell och internationell handel. Rådet skall verka för att sådana lösningar kommer till användning inom den offentliga förvaltningen och inom näringslivet. Rådet skall även samarbeta med organisationer i andra länder som arbetar med handelsprocedurfrågor.

Rådet leds av en styrelse som utses av staten och industriförbundet. Verksamheten finansieras genom bidrag från staten och industriförbundet. Enligt det senaste avtalet tillskjuter staten årligen 300 000 kr. och industriförbundet lägst 260 000 kr. Därutöver skall industriförbundet svara för att näringslivets experter i princip kostnadsfritt deltar i den utredningsverksamhet som är nödvändig för att effektivt driva handelsprocedurarbetet.

Handelsprocedurrådet har ansökt om inskränkt skattskyldighet enligt 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

Efter remiss har yttrande över framställningen avgetts av *riksskatteverket* (RSV) och *kommerskollegiet*. Myndigheterna har inte något att erinra mot att framställningen bifalls.

För egen del vill jag framhålla följande. Den verksamhet som handelsprocedurrådet bedriver är höggradigt allmännyttig. Före rådets tillkomst bedrevs den av Sveriges exportråd, som är begränsat skattskyldigt enligt det ovan nämnda lagrummet. Den konkurrerar heller inte med någon privat verksamhet. Jag föreslår att framställningen bifalls och att handelsprocedurrådet således tas in som inskränkt skattskyldigt subjekt i 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

3 Stiftelsen för samverkan mellan Lunds universitet och näringslivet – SUN

I februari 1982 bildades Stiftelsen för samverkan mellan Lunds universitet och näringslivet – SUN (SUN). Stiftare var Lunds universitet, utvecklingsfonden i Malmöhus län, Skånes handelskammare och länsstyrelsen i Malmöhus län genom dess näringslivsdelegation. Enligt stadgarna är SUN:s ändamål att i samverkan med olika organ inom universitetet aktivera och stimulera kontakter mellan näringslivet och universitet-högskola. SUN skall främst aktivt föra ut aktuell vetenskap och teknik till näringslivet. SUN skall vidare verka för ett kontinuerligt informationsutbyte mellan universitet-högskola, näringsliv och förvaltning samt medverka till utbildnings-, forsknings- och utvecklingsverksamhet. Verksamheten skall bedrivas i nära samarbete med arbetsmarknadens parter.

SUN leds av en styrelse i vilken ingår två representanter för varje stiftare. Dess administrativa kostnader finansieras av näringslivsdelegationen i Malmöhus län. Delegationens verksamhet finansieras i sin tur med medel från anslaget till Regional utveckling m.m. En redogörelse för SUN:s verksamhet under dess första verksamhetsår finns i industridepartementets

rapportserie för regionalpolitik 3/83. Där framgår bl.a. att SUN har deltagit i eller drivit ett stort antal projekt inom i huvudsak tolv olika verksamhetsområden. Styrelsen för teknisk utveckling (STU) har bidragit med vissa forskningsmedel. De privata företagen i projekten har också betalat för SUN:s tjänster.

SUN har hemställt om att bli upptagen som inskränkt skattskyldigt subjekt i 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

Efter remiss har yttranden över framställningen avgetts av *RSV*, *STU*, *statens industriverk* och *forskningsrådsnämnden*. Remissinstanserna har inte något att erinra mot att framställningen bifalls.

För egen del vill jag framhålla följande. SUN har bildats för att främja ett viktigt samhällsintresse och verksamheten bekostas i huvudsak med allmänna medel. SUN konkurrerar inte med någon privat verksamhet. Med hänsyn härtill är det enligt min mening befogat att stiftelsen får en gynnad skattemässig ställning. Jag förordar därför att Stiftelsen för samverkan mellan Lunds universitet och näringslivet – SUN tas upp bland de rättssubjekt som omfattas av bestämmelserna i 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

4 Bryggeristiftelsen

Bryggeristiftelsen har bildats i enlighet med riksdagens beslut (NU 1982/83:40, rskr 34) med anledning av regeringens proposition (prop. 1982/83:92) om bryggeribranschens fortsatta utveckling. Dess uppgift skall vara att främja åtgärder för alternativ sysselsättning för sådana arbetstagare inom bryggeriindustrin som kommer att bli uppsagda till följd av företagsnedläggelser och rationaliseringar i samband med omstrukturering av bryggeriindustrin. Insatserna skall vara av främst finansiell karaktär. De skall utgöra ett komplement till samhällsåtgärder av t.ex. industripolitisk och regionalpolitisk karaktär samt insatser från banker och andra finansieringsinstitut. Bryggeristiftelsen skall arbeta enligt långsiktigt affärsmässiga principer med möjligheter till högt risktagande.

Bryggeristiftelsen skall verka under några av de mest kritiska åren av omstruktureringsperioden. Verksamheten har därför begränsats till en sjuårsperiod. Om det befins nödvändigt kan dock regeringen förlänga verksamhetsperioden. Till Bryggeristiftelsens förfogande har ställts ett kapital av 30 milj. kr. av befintliga vinstmedel hos Brygginvest AB. Kapitalet skall vara insatt på räntelöst konto i Sveriges Riksbank och får inte tas ut tidigare än vad som är motiverat med hänsyn till utbetalningar och behov av kapital för den löpande verksamheten. När Bryggeristiftelsen upphör med sin verksamhet skall dess tillgångar avyttras eller, efter regeringens godkännande, överföras till finansieringsinstitut eller liknande. Kvarvarande medel skall tillfalla staten.

I den tidigare nämnda propositionen sade jag att jag senare skulle föreslå att stiftelsen blir inskränkt skattskyldig. I och med att Bryggeristiftelsen nu har bildats föreslår jag därför att den tas in i 53 § 1 mom. första stycket d) KL.

5 Ikraftträdande m.m.

De nya bestämmelserna bör såvitt gäller Bryggeristiftelsen tillämpas första gången vid 1985 års taxering. Handelsprocedurrådet började sin verksamhet under år 1975, SUN under år 1982. Inskränkningen i skattskyldigheten för dem bör gälla redan fr.o.m. 1979 resp. 1983 års taxeringar. Handelsprocedurrådet och SUN har vid tidigare taxeringar taxerats i vidare omfattning än vad som följer av de nya bestämmelserna. De bör därför tillförsäkras rätt att anföra besvär i särskild ordning enligt 100 § taxeringslagen (1956:623). Föreskrifter om detta bör tas in i övergångsbestämmelserna.

Med hänsyn till att den föreslagna lagändringen inskränker sig till en komplettering av den nämnda förteckningen finns det enligt min mening inte något behov av att inhämta lagrådets yttrande över förslaget.

6 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta inom finansdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

